

Hoe slaan we de brug: de stikstofproblematiek

Situering en opzet

De stikstofproblematiek en haar bijhorende beleid, de Programmatorische Aanpak Stikstof (PAS), blijft een omstreden onderwerp dat de afgelopen jaren met veel media-aandacht is gaan lopen. Het 'stikstofakkoord', dat als doel heeft om de impact van stikstofdeposities op onze kwetsbare natuur terug te dringen, kwam maar moeilijk tot stand door de complexiteit en de tegenstrijdige belangen van de vele stakeholders.

Het opzet van dit seminarie is om inzicht te verwerven in deze complexiteit door je als student in te leven in de verschillende perspectieven van vb. landbouwers, natuurorganisaties of de overheid. Hiervoor worden studenten onderverdeeld in groepen van 3, en elke groep vertegenwoordigt één (groep van) stakeholder(s). De studenten bekijken de stikstofproblematiek vanuit het standpunt van die groep, maar behouden steeds een brede kijk op de zaak, zodat ze later bij het innemen van standpunten kunnen inschatten welke impact ze hebben. Na een algemene introductie en de toedracht van enkele gastsprekers werken de studenten zich in via het doornemen van literatuur, rapporten, beleidsdocumenten, sectordocumenten etc. Met deze bagage bereiden ze een interview voor met een vertegenwoordiger van hun stakeholder, en nemen het interview ook effectief af. Op basis hiervan ontwikkelen ze een standpunt naar het beleid toe, dat ze dan voorgelegd aan en bespreken met de andere studenten in een slotdebat.

Inhoud

Trefwoorden: Programmatorische Aanpak Stikstof, Eutrofiëring, Landbouw, Industriële stikstofemissies, Instandhoudingsdoelstellingen

Technisch-inhoudelijke afbakening:

- brede schets van de stikstofproblematiek, vertrekkende van de informatie in de media en het beleid rond het stikstofakkoord;
- afbakening van de scope van het seminarie met nadruk op de gasvormige N-emissies en depositie van alle sectoren: zowel NH₃ emissies (vooral landbouwgerelateerd) als NO_x emissies (vooral industrie en verkeer gerelateerd). Link met andere N-emissies (vooral uitspoeling) wordt ook gelegd. Vooral de effecten op eutrofiëring komen aan bod;
- facetten van de problematiek: aard, bronnen en omvang van de emissies; monitoring en modellen; milieu-impact; beleid en impact op economische activiteit.

Geografische afbakening:

- vertrekken vanuit de Vlaamse context, en vervolgens deze context verbreden naar een internationaal perspectief.

Detail voor praktische organisatie

Te volgen tijdslijn (onder voorbehoud)

Vijf contactmomenten en max. 3 coachgesprekken.

De concrete data voor deze contactmomenten en coachgesprekken worden met de studenten die zich inschrijven apart afgesproken op basis van hun lessenrooster en de beschikbaarheid van de externe gastsprekers

Semester 1

- **Contactmoment 1:** Inleidende les en groepsverdeling, Ufora-site, leesmateriaal voor alle studenten (door prof. Stefaan De Neve) (Datum voorstel xxx)
- **Contactmoment 2 en 3:** Twee seminars gegeven door externe gastsprekers:
 - o Maarten Hens, departement Omgeving, Ex-kabinet Zuhail Demir – vanuit een beleidsvisie wordt de stikstofproblematiek geduid
 - o Piet Vanthemsche, intendant Turnhoutse Vennengebied – praktische aanpak op het terrein toelichten
- Zelfstandig groepswerk: leer materiaal zelfstandig individueel en in groep doornemen, vertalen in een literatuurstudie en een voorbereiding van het af te nemen interview
- (Mogelijk) Coachgesprek(ken)
- Deadline voor de kerstvakantie: literatuurstudie en voorbereiding interview

Semester 2

- Interview met stakeholder afnemen
- Deadline voor de paasvakantie: werkstuk is af
- **Contactmoment 4:** Workshop: voorbereiding slotdebat en pitch van eigen werkstuk
- Coachgesprek(ken)
- **Contactmoment 5:** Slotdebat met jury

Algemene informatie

Coördinator en coaches

Coördinator: Stefaan De Neve

Coaches (onder voorbehoud)

- Stefaan De Neve (verantwoordelijk lesgever - mechanismen/effecten)
- Steven Sleutel (mechanismen/effecten)
- Jeroen Buysse (economische aspecten)
- Pieter De Frenne (effecten op natuur)

Studentendoelgroep

Begincompetenties: Bachelor Bio-ingenieurswetenschappen

Aangeboden in **onderstaande opleidingen** in AJ 2023-2024:

- IMLAND
- IMBONA
- IMLWKL
- IMMITE

Randvoorwaarde om het vak te laten doorgaan

Vanaf **minimum 10 deelnemers** zal het vak georganiseerd worden. Indien minder dan 10 deelnemers wordt het vak niet ingericht in AJ 2023-2024.

Onderwijstaal

Nederlands

Eindcompetenties

Volgende eindcompetenties worden binnen het vak nagestreefd:

- E1: Inzicht hebben in de huidige stikstofproblematiek op lokaal en internationaal niveau vanuit technisch oogpunt
- E2: Een 'wicked problem' op een wetenschappelijk goed onderbouwde manier analyseren vanuit het standpunt van een bepaalde stakeholder, en dit ook neerschrijven
- E3: Standpunt vanuit het perspectief van een bepaalde stakeholder op een wetenschappelijke en genuanceerde manier in een debat naar voren brengen
- E4: Standpunten vanuit andere visies kritisch analyseren en desgevallend inbouwen in eigen standpunt
- E5: Beschikken over de vereiste sociale en communicatieve vaardigheden om in een multidisciplinair team te werken en beginnend leiding te geven

Didactische werk- en evaluatievormen

Didactische werkvormen

- Er worden **interactieve seminars** gegeven door de betrokken lesgevers en externe stakeholders.
- Binnen het **groepswork** zal er een literatuurstudie en een interview van een stakeholder plaatsvinden.

Evaluatievormen

- Je participatie doorheen het volledige vak wordt beoordeeld, gaande van aanwezigheid tot actieve **participatie** tijdens de contactmomenten.
- Je maakt in een groep (max. 2 tot 3 studenten) een **werkstuk** gericht naar het beleid vanuit het perspectief van een stakeholder. Dit groepswork houdt o.a. een literatuurstudie, een voorbereiding en verwerking van een interview met een stakeholder en een uitgewerkt advies naar het beleid in.
- Het uitgewerkte standpunt wordt besproken tijdens een **slotdebat** (zie presentatie) op het einde van dit vak waar alle groepen aan bod komen en aan de hand van een moderator begeleid worden in het gesprek.
- Tot slot beoordeel je elkaars samenwerkingsvaardigheden aan de hand van een **peer assessment**.

Eindscoreberekening

Onder voorbehoud:

%	Evaluatievorm	Individueel of in groep	Wie evalueert wat?	Deadline
10%	Participatie	Individueel	Coach	/
35%	Werkstuk	In groep	Coördinator (2 ^{de} lezer) en Coach	<ul style="list-style-type: none">• Deel 1 (literatuurstudie) tegen 22/12/2023• Deel 2 (Standpunt naar beleid) tegen 29/03/2024
35%	Presentatie	In groep	Coördinator en Juryleden	Na de paasvakantie
20%	Peer assessment	Individueel	Studenten	Na afloop van seminarie